

राष्ट्रिय समाचार समिति
सहायकस्तर तह ५ को वरिष्ठ सहायक (समाचार) पदको
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखालाई निम्न अनुसार विभाजन गरिएको छ :

क्र.स	चरण	परीक्षाको प्रकार	पूर्णाङ्क
१	प्रथम चरण (First Phase)	लिखित परीक्षा	२००
२	द्वितीय चरण (Second Phase)	अन्तर्वार्ता	३०

परीक्षा योजना(Examination Scheme)

१. प्रथम चरण (First Phase) : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न सङ्ख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान	१००	४०	वस्तुगत : बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	५० प्रश्न X २ अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	समसामयिक पत्रकारिता अभ्यास	१००	४०	विषयगत : छोटो र लामो उत्तर	८ प्रश्न X ५ अङ्क ६ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण (Second Phase) : अन्तर्वार्ता (Interview)

क्र.स.	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
१	व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	३०	मौखिक (Oral)	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) तथा द्वितीय चरण (अन्तर्वार्ता) गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- प्रश्नपत्र नेपाली भाषामा हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका अङ्कका हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सहीउत्तर बापत २ (दुई) अङ्क प्रदान गरिनेछ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.४ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्न सङ्ख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
- लोक सेवा आयोगबाट संचालन हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।

९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
१०. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
११. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षा र द्वितीय चरण (Second Phase) को अन्तर्वार्ताको कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
१२. पाठ्यक्रम लागू मिति :-

राष्ट्रिय समाचार समिति
सहायकस्तर तह ५ को वरिष्ठ सहायक (समाचार) पदको
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र : सामान्य ज्ञान

५० प्रश्न × २ अङ्क = १०० अङ्क

१. विश्वको भूगोल- महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, पर्वतश्रृंखला, मरुभूमि, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, हिमताल, जलवायु, व्यापारिक वायु, मनसुन
२. नेपालको भूगोल
 - २.१ धरातलीय स्वरूपको किसिम र विशेषताहरू
 - २.२ भौगोलिक विविधता र जनजीवन
३. नेपालको इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)
 - ३.१ किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल; सामाजिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था
 - ३.२ आधुनिक इतिहास; राजनीतिक घटनाक्रम
४. नेपालको सामाजिक एवं सांस्कृतिक अवस्था
 - ४.१ प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य र संगीत
 - ४.२ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता र महत्व
५. नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत) र विकास योजना।
६. विज्ञान प्रविधि र स्वास्थ्य: निम्नलिखित विषयमा सामान्य जानकारी
 - ६.१ विज्ञान प्रविधिको विकासबाट मानव जीवनमा परेको प्रत्यक्ष प्रभाव
 - ६.२ जैविक प्रविधि, सूचना तथा सञ्चार प्रविधि र वैकल्पिक उर्जा
 - ६.३ क्रमविकाश र वंशाणुस्वास्थ्य, रोग, खोप, खाद्य, पोषण, सरसफाई
 - ६.४ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने वस्तुहरू साबुन, प्लाष्टिक, रेसा, काँच, मल र कितनाशक औषधी
७. पारिस्थितिक पद्धति र वातावरण
 - ७.१ पारिस्थितिक पद्धतिको परिचय र प्रकार तथा जीव भू-रासायनिक चक्र
 - ७.२ दिगो विकास, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू, विश्वव्यापी उष्णता, जलवायु परिवर्तन, हरितगृह प्रभाव, ओजोनतहको विनास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बसाईसराई)
८. अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था
 - ८.१ नेपालका छिमेकी देशहरू तथा बेलायत, अमेरिका र जापानसँगको सम्बन्ध
 - ८.२ संयुक्त राष्ट्रसंघ: अङ्ग, विशिष्टीकृत संस्था र गतिविधिहरू
 - ८.३ क्षेत्रीय संगठन: सार्क र बिमस्टेक
९. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत लगायत समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरू र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू सम्बन्धी जानकारी

प्रथमपत्र सामान्य ज्ञान विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ।

प्रथम पत्र	सामान्य ज्ञान									
अङ्कभार	१००									
एकाई	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
प्रश्न संख्या	३	७	६	६	६	५	५	५	७	

राष्ट्रिय समाचार समिति
सहायकस्तर तह ५ को वरिष्ठ सहायक (समाचार) पदको
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : समसामयिक पत्रकारिता अभ्यास

खण्ड (क)– २५ अङ्क (२ प्रश्न X १० अङ्क र १ प्रश्न X ५ अङ्क)

१. आमसञ्चार र पत्रकारिता
- १.१ सञ्चार र आमसञ्चार - अवधारणा र कार्य
 - १.२ आमसञ्चारको महत्व र प्रकार
 - १.३ सूचना र यसको महत्व
 - १.४ पत्रकारिताको परिभाषा, लक्ष्य र कार्य
 - १.५ विकास र नेपालमा आमसञ्चारको विस्तार
 - १.६ नेपालमा समाचार समिति पत्रकारिता

खण्ड (ख) – ३० अङ्क (२ प्रश्न X १० अङ्क र २ प्रश्न X ५ अङ्क)

२. समाचार सङ्कलन र सम्पादन
- २.१ समाचारको परिभाषा
 - २.२ समाचारको स्रोत
 - २.३ समाचारको संरचना र यसको प्रस्तुति
 - २.४ विशिष्टीकृत लेखन, विकास रिपोर्टिङ र पत्रकारिताको उन्नत अभ्यास, खोजमूलक रिपोर्टिङ
 - २.५ अन्तर्वार्ताको कला
 - २.६ समाचार सम्पादनको परिभाषा
 - २.७ समाचार विश्लेषण र आलेख
 - २.८ पत्रकारिताका भाषा, व्याकरण र शैली

खण्ड (ग) – २० अङ्क (१ प्रश्न X १० अङ्क र २ प्रश्न X ५ अङ्क)

३. फोटो तथा अनलाइन पत्रकारिता
- ३.१ पत्रकारितामा फोटोको महत्व
 - ३.२ फोटो सम्पादन, कृप, लाइट, कलर, फिल्टर
 - ३.३ क्याप्सन लेखन
 - ३.४ नेपालमा अनलाइन पत्रकारिताको विकास

खण्ड (घ) – २५ अङ्क (१ प्रश्न X १० अङ्क र ३ प्रश्न X ५ अङ्क)

४. आमसञ्चार कानून तथा आचार संहिता
- ४.१ संविधानमा प्रेस स्वतन्त्रता, गोपनीयताको हक र सूचनाको हक
 - ४.२ मानहानी र प्रतिरक्षा
 - ४.३ छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन
 - ४.४ राष्ट्रिय समाचार समिति ऐन
 - ४.५ श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी ऐन
 - ४.६ पत्रकार आचार संहिता र प्रेश काउन्सिल